

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

Кафедра туризму

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «Геотуризм»**

спеціальність 242 «Туризм»

рівень вищої освіти «бакалавр»

**3 курс факультет підвищення кваліфікації, перепідготовки,
післядипломної та заочної освіти**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри туризму

_____ 201_ р. протокол № _

Зав. каф _____ Волошин І.М.

Семінарське заняття № 1

Тема: Розвиток геотуризму в світі і в Україні

Мета: Виявити знання студентів про мету, завдання, теоретичні та практичні значення геотуризму. Обговорити розвиток геотуризму в світі та в Україні.

План

Впродовж однієї годин обговорюються наступні питання:

1. Мета та завдання вивчення геотуризму.
2. Теоретичне і практичне значення геотуризму.
3. Розвиток геотуризму в світі і в Україні.

Рекомендована література:

Основна:

- Адаменко О., Рудько Г. Екологічна геологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів.-н.: Манускрипт, 1997.-(В опр.)350 с.
- Рудько Г.І. Основи загальної, інженерної та екологічної геології. Навчальний посібник / Г.І.Рудько., І.Г.Галиняк. - Чернівці: Букрек, 2003.- 423.- Бібліограф.: с.388-390 с.
- Свинько Й.М., Сивий М.Я. Геологія з основами палеонтології: Підручник.-К.: Вища школа, 1995.-255 с.
- Свинько Й.М., Сивий М.Я. Геологія: Підручник.-К.: Либідь, 2003.- 480 с.
- Стецюк В.В.,Ковальчук І.П. Основи геоморфології:Навч.посібник/За ред. О.М.Маринина. – К.: Вища школа, 2005. – 495 с.

Допоміжна:

- Адаменко О. Екологічна геоморфологія / О. Адаменко, Г.Рудько, І.Ковальчук.- Івано-Франківськ : Факел. – 2000р.- 412 с.

Семінарське заняття № 2

Тема: Перспективи створення геопарків в Україні

Мета: Перевірка та поглиблення знань про об'єкти неживої природи, поняття «геопарки», світові геопарки та перспективи створення геопарків в Україні.

План

Впродовж однієї годин обговорюються наступні питання:

1. Природоохоронні території, які охороняють об'єкти неживої природи.
2. Поняття про «Геопарки».
3. Геопарки ЄС та Світу.
4. Перспективи створення геопарків в Україні.

Рекомендована література:

Основна:

- Адаменко О., Рудько Г. Екологічна геологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів.-н.: Манускрипт, 1997.-(В опр.)350 с.
- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.
- Зінько Ю.В., Гетьман В.І. Розвиток туризму в національних парках Українських Карпат // "Гори і люди" (у контексті сталого розвитку). Міжнародна конференція. – 14-18.10.2002 р. м. Рахів. – с.353-363. Т. 1, 18.
- Свинько Й.М., Сивий М.Я. Геологія з основами палеонтології: Підручник.-К.: Вища школа, 1995.-255 с.
- Свинько Й.М., Сивий М.Я. Геологія: Підручник.-К.: Либідь, 2003.- 480 с.
- Стецюк В.В.,Ковальчук І.П. Основи геоморфології:Навч.посібник/За ред. О.М.Маринина. – К.: Вища школа, 2005. – 495 с.

Допоміжна:

- Адаменко О. Екологічна геоморфологія / О. Адаменко, Г.Рудько, І.Ковальчук.- Івано-Франківськ : Факел. – 2000р.- 412 с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Характеристика та класифікація геологічних об'єктів

Мета: Перевірка та поглиблення знань про екзогенні та ендегенні процеси та геологічні об'єкти пов'язані з ними..

План

Впродовж однієї годин обговорюються наступні питання:

1. Процеси вивітрювання.
2. Магматизм.
3. Метаморфізм.
4. Землетруси.

Рекомендована література:

Основна:

- Бабкин А. В. Специальные виды туризма / Бабкин А. В. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2008.
- Байтеряков О. З. Нові тенденції у розвитку спелеотуризму в Україні / О. З. Байтеряков, О. І. Губарева. – Мелітополь, 2006. – С. 203–206.
- Бейдик О. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України : методол. та метод. аналізу, термінологія, районування : монографія / Бейдик О. О. – Київ : Вид.-поліграф. Центр «Київ. ун-т», 2001. – С. 184–188.
- Дублянський В. Н. История Украинской спелеологии : монографія / Дублянський В. Н. – Пермь-Симферополь, 2005. – С. 111.
- Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму : навч. посіб. / Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. – 2011.

Допоміжна:

- Свинько Й.М., Сивий М.Я. Геологія: Підручник.-К.: Либідь, 2003.- 480 с.

Тема: Геотуризм на території гірничих підприємств

Мета: Виявити знання студентів про техногенно-геологічні об'єкти, ландшафти як геологічні пам'ятки, а також про геотуризм на території гірничих підприємств.

План

Впродовж однієї годин обговорюються наступні питання:

1. Класифікація техногенно-геологічних об'єктів.
2. Техногенно-геологічні ландшафти.
3. Геотуризм на території гірничих підприємств.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України : методол. та метод. аналізу, термінологія, районування : монографія / Бейдик О. О. – Київ : Вид.-поліграф. Центр «Київ. ун-т», 2001. – С. 184–188.
- Дублянський В. Н. История Украинской спелеологии : монографія / Дублянський В. Н. – Пермь-Симферополь, 2005. – С. 111.
- Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму : навч. посіб. / Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. – 2011.

Допоміжна:

- • Бабкин А. В. Специальные виды туризма / Бабкин А. В. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2008.

Тема: Перспективи розвитку геотуризму в Україні

Мета: Оцінка та поглиблення знань студентів про особливості розробки та специфіки геотуристичних маршрутів, географію поширення геотуристичних об'єктів в Україні та перспективи розвитку даного виду туризму.

План

Впродовж першої години обговорюються наступні питання:

1. Особливості розробки та специфіки геотуристичних маршрутів.
2. Географія поширення геотуристичних об'єктів в Україні.
3. Перспективи розвитку геотуризму в Україні.

Впродовж наступної години захист геомаршрутів розроблених студентами.

При розробці та захисті геомаршруту, студентам слід дотримуватись рекомендацій щодо створення та захисту екологічного туру.

Рекомендована література:

Основна:

- Бабкин А. В. Специальные виды туризма / Бабкин А. В. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2008.
- Байтеряков О. З. Нові тенденції у розвитку спелеотуризму в Україні / О. З. Байтеряков, О. І. Губарева. – Мелітополь, 2006. – С. 203–206.
- Бейдик О. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України : методол. та метод. аналізу, термінологія, районування : монографія / Бейдик О. О. – Київ : Вид.-поліграф. Центр «Київ. ун-т», 2001. – С. 184–188.
- Дублянський В. Н. История Украинской спелеологии : монография / Дублянський В. Н. – Пермь-Симферополь, 2005. – С. 111.
- Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму : навч. посіб. / Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. – 2011..

Допоміжна:

- Закон України «Про туризм». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>.
- Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) – К.: Альтерпрес, 2002.-436 с.

Практична робота «Розробка геотуру»

Вимоги до написання практичної роботи

Тематика туру повинна відповідати вимогам, які висуваються до турів з геотуризму і включати більшою мірою геотуристичні атракції.

Практична робота виконується на одному боці аркуша білого паперу формату А-4. Ліве поле – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Шрифт Times New Roman 14, інтервал - 1.5. Практична повинна мати титульний лист, зміст, основну частину, висновки, список використаної літератури, додатки.

Загальний обсяг практичної – 15-20 сторінок.

Схеми, рекламні матеріали, копії документів, фотографії подаються у додатках. Текст повинен бути стислим, лаконічним. Інформацію слід викладати стисло, логічно й аргументовано, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології, не допускати орфографічних та стилістичних помилок.

Нумерацію сторінок, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул і т.п. подають арабськими цифрами без знаку №. Нумерація сторінок проставляється у верхньому правому куті. Титульний аркуш входить до загальної нумерації і вважається першою сторінкою, але номер сторінки на ньому не ставиться. Нумерації підлягають не лише сторінки основного тексту, але й списку літератури.

Таблиці та ілюстративний матеріал, які розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше. Ілюстрації (графіки, діаграми тощо) позначають словом Рисунок (курсивом з великої літери) і нумерують послідовно у межах розділу. Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, Рис. 2.1.

Таблиці, розміщені в тексті роботи, нумеруються арабськими цифрами в межах розділу і обов'язково мають назву, яка повинна бути короткою, точною і виділена жирним шрифтом, наприклад, «Етап розробки маршруту».

Над правим верхнім кутом таблиці перед заголовком розміщують курсивом з великої літери надпис «Таблиця 2.3» і вказують номер, що складається з номеру розділу та порядкового номеру таблиці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад, табл. 2.3.

Структура практичної роботи:

Вступ. Мета та основні завдання практичної роботи.

1. Загальна інформація про геотур (Технологічна картка туру).
2. Вибір пунктів маршруту та опис атракцій цих об'єктів (фото об'єктів), які зустрічаються на маршруті.
3. Розробка схеми маршруту (Картосхема маршруту із позначеними усіма пунктами, розрахунок відстаней)
4. Програмне забезпечення туру (розписати по днях та по годинах).

5. Екскурсійні матеріали (інформація яку повинен розказувати екскурсовод або гід під час геотуру).
6. Розрахунок вартості туру.
7. Документальне оформлення туру.

Висновки

Список літератури

При виконанні практичної роботи потрібно враховувати такі етапи: вибір пунктів маршруту, ієрархізація цих пунктів, вибір пунктів початку та закінчення маршруту, після чого провадиться розробка схеми маршруту та його оптимізація. Розробка схеми маршруту та його програмне забезпечення є нерозривно пов'язаними паралельними процесами. Розрахунок вартості туру ґрунтується на проведених організаційно-технічних заходах з пошуку партнерів та укладених з ними угод.

Етапи I. Вибір пунктів маршруту. Критерієм відбору є атрактивність об'єктів показу для задоволення мети подорожі, можливість забезпечити різноманітність програми перебування в даному населеному пункті, його транспортна доступність та забезпеченість послугами гостинності.

Етап II. Ієрархізація пунктів маршруту провадиться за вказаними вище критеріями, при цьому основна увага повинна бути звернута на клас гостинності та транспортну доступність обраних пунктів маршруту. Метою даного етапу є виділення диференціація пунктів маршруту відповідно до мети подорожі з виділенням пунктів дислокації з тривалим програмним забезпеченням та екскурсійних пунктів.

Етапи III. Вибір початкового та кінцевого пунктів маршруту здійснюється за показником транспортної доступності, тобто зв'язності з місцем постійного проживання потенційних туристів (зоною дії туроператора), взаємозамінності видів транспорту, типу транспортних засобів.

Етап IV. РОЗРОБКА СХЕМИ МАРШРУТУ. Схема маршруту залежить від обраної форми. Маршрут - це напрямок переміщення туриста. За схемою маршрути можуть бути лінійні, кільцеві, радіальні та комбіновані. Вибір пунктів по маршруту узгоджується з програмою відповідно до виду туризму, терміну та класу обслуговування.

Етап V. ОПТИМІЗАЦІЯ МАРШРУТУ полягає у встановленні ряду об'єктивних та суб'єктивних обмежень. Об'єктивні обмеження виходять з умов сегментації ринку, а суб'єктивні визначаються можливостями туроператора. Обмеження визначаються перш за все цільовим споживчим сегментом (вік, життєвий цикл сім'ї, стиль та рівень життя тощо). Часові обмеження стосуються сезонності та терміну подорожі. Економічні обмеження виходять з умов функціонування ринку (кон'юнктура ринку, стан конкурентного середовища, цінова політика тощо).

Етап VII ПРОГРАМНЕ. ЗАБЕЗПЕЧЕНИМ ТУРУ є його якісною ознакою. Програма є щоденним розпорядком, призначеним для реалізації мети подорожі. Відповідно до мети програми поділяються за тематикою на програми, що забезпечують відпочинок, лікування, ознайомлення з історією, культурою, природою краю, задоволення професійно чи конфесійно орієнтованих інтересів тощо.

Етап VIII. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРУ є наступним етапом в розробці туру після визначення схеми маршруту та програми перебування. Організаційно-технічні міроприємства є етапом визначення класу обслуговування. Вони включають добір засобів розміщення, умов екскурсійного обслуговування та організації дозвілля. Цей етап найбільш варіативний саме за класом обслуговування. Клас обслуговування визначається рівнем послуг, що надаються системою гостинності (послуги розміщення, харчування та додаткові послуги готелів в залежності від їх класу).

Етап IX. РОЗРАХУНОК СОБІВАРТОСТІ ТУРУ

- Проживання;
- Трансфер;
- Харчування;
- Екскурсійне обслуговування;
- Інші витрати.

Етап X. ДОКУМЕНТАЦІЯ.

- технологічна картка (картку туристичного маршруту), що містить необхідні для роботи відомості з даної подорожі;
- картосхема маршруту, його опис та графік руху;
- маршрутний лист.

Практична робота захищається на семінарському занятті у формі мультимедійного представлення геотуру (Тривалість доповіді до 15 хв.).

Примітка

При описі геотуристичних об'єктів потрібно звернути особливу увагу геолого-геоморфологічним даним по цьому об'єкту (походження, вік, породи, опис процесів які спонукали утворенні саме таких об'єктів і т.п.).

**Тури які не відповідатимуть вказаним вимогам і тематиці
зараховуватись не будуть!!!**

